

JĒKABA CEĻŠ

Slavenais Kurzemes hercogs Jēkabs Kurzemē un Zemgalē pie varas ir apaļus 40 gadus (1642–1682). Šajā laikā viņa pārvaldītājā zemē notiek lielas pārmaiņas – strauji attīstās kuģu būve, parādās pirmās manufaktūras un uzlabojas lauksaimniecības ražošanas apjomi. Hercogam izdodas radīt lielu floti, kuras kuģi ved uz Rietumeiropu labību, gaļu, sviestu, vilnu, kokmateriālus un visu to, ko saražoja viņa manufaktūras un Zemgales un Kurzemes muīžas. Flote ir liela un spēcīga, tā kuģu ne tikai uz Eiropu, bet sasniedz arī Tobago un Gambiju, tur dibinot kolonijas un vedot uz Eiropu cukuru, kafiju un garšvielas.

Hercogistē būvē kuģus, ražo papīru, salpetri, auž audumus, brokātu un gobelēnus. Ir attīstīta dzelzs apstrāde un dzelzs rūdu sāk ievest pat no Zviedrijas. Tiek kaltas naglas, darināti enkuri un zvani, lieti lielgabali un taisīti citi šaujamieroči, darināts degvīns, ražots etiķis, dzirnavās malts pulveris. Pēc tā Eiropā ir liels pieprasījums, jo vieni aizstāvas, bet citi uzbrūk – bez šaujampulvera neiztik. Gadā tiek saražots līdz 25 tonnām šaujampulvera. Viens no pulvera torņiem saglabājies Kandavā, tiesa gan, daudzkārt pārbūvēts. Tāpat tiek ražots buru audekls, auklas un kaņepāju tauvas. Mēdza teikt, ka bez Kurzemes kaņepāju tauvām Anglijas karalienes flotes nebūtu! Hercogs domā arī par sēklu selekciju, audzē šķirnes lopus, uzlabo zemi ar meliorāciju, cenšas palielināt lauku ražību.

Ne visu Jēkabam izdevās realizēt – Ventas rumbas apejas kanāls palika nepabeigts, neistenojās arī citi grandiozi plāni un ieceres – pat Austrālijas kolonizācija! Hercoga Jēkaba laiks ir lielu pārmaiņu laiks Latvijas zemēs, un tas nav palicis nepamanīts. Tas pierāda, ka, gudri saimniekojot, var tālu tikt.

MARŠRUTA RAKSTUROJUMS

Transporta līdzeklis: automašīna, autobuss.

Sākums: Jelgava.

Galapunkts: Jūrkalne.

Maršruta pamatgaita:

Jelgava – Dobele – Kandava –
Sabile – Kuldīga – Ēdole –
Alsunga – Jūrkalne.

Garums: ~215 km (neskaitot objektu apmeklējumu).

Aptuvenais veikšanas laiks: Četras līdz piecas dienas (atkarībā no izvēlētā apskates objektu skaita un tajos pavadītā ilguma).

Ceļa segums: Asfalts, ceļi uz atsevišķiem objektiem ar grants segumu.

Ieteicamais laiks: maijs – oktobris.

Loģistika: Maršrutu var braukt abos virzienos vai apvienot ar Lībiešu ceļa Kurzemes posmu vai Brīvības ceļu.

Der zināt! Ir vēlams apmeklēt TIC, kur var iegādāties pilsētu un novadu kartes, kā arī iegūt cita veida aktuālo informāciju. Muzeju u.c. objektu apmeklēšanas laikus ir vērts noskaidrot pirms brauciena.

Neatliekamās palīdzības dienestu tālrunis: 112.

Maršrutā ir iekļauti gan ar tā tiešo tematiku saistītie objekti, gan arī citi populāri tūrisma objekti. Visus maršrutā ietvertos apskates objektus skatīt: celotajs.lv/lv100

Pirmā diena

1. Lauku sēta "Caunītes" – Vieta, kur tiek gaidīti tie, kuri vēlas baudīt latvisku noskaņu un sabiedrību. Iekārtojot šo lauku sētu, saimnieku mērķis bija veidot senlaicīgas un mūsdienīgas latviskas noskaņas apvienojumu. Pašreiz lauku sētas centrālā vieta ir klēts ar maizes krāsni. Piedāvā dažādas aktivitātes atbilstoši gadskārtām, izglītojošas programmas. Apmeklējums iepriekš jāsaņem! *Cenas pag., Ozolnieku nov.* ☎ +371 26352395

2. Jelgava. Pilsētai nozīmīgākais periods ir saistīts ar laiku no 1561.–1795. g., kad Jelgavas novads ietilpst Kurzemes un Zemgales hercogistes sastāvā. Kad Jelgava iegūst hercoga rezidences (1567. g.) un hercogistes galvaspilsētas (1616. g.) statusu, sākas strauja pilsētas attīstība, kas visaugstāko punktu iegūst hercoga Jēkaba valdīšanas laikā. Pēdējo divu Kurzemes hercogu Ernsta Johana Birona un viņa dēla Pētera valdīšanas laikā tiek dibināta (1775. g.) **Pētera akadēmija** (Academia Petrina) – pirmā Latvijas augstskola, 1816. g. dibināta Kurzemes Literatūras un mākslas biedrība, 1822. g. iznāk pirmā avīze latviešu valodā "Latviešu Avīze", 1802. g. top Latvijā pirmā teātra ēka, bet 1898. g. – pirmā muzejam domātā ēka. 1937. g. **Jelgavas pili** izvietoj Latvijas lauksaimniecības kameru, bet pēc diviem gadiem atklāj Jelgavas Lauksaimniecības akadēmiju. 1944. g. vasarā padomju aviācijas uzlidojums iet bojā gandrīz visa pilsētas vēsturiskā apbūve un mākslas vērtības. Pēc 2. pasaules kara Jelgavu atjauno.

3. Jelgavas pils. Atrodas uz Pilssalas starp Lielupi un Driksu. 1738. g. Livonijas ordeņa pils vietā uzsāka jaunās pils celtniecību, kas noritēja laika posmā no 1738.–1740. g. un 1762.–1772. g. Barokālā stilā būvēto pili projektēja itāļu arhitekts Frančesko Bartolomeo Rastrelli (viņa agrīnā radošā perioda nozīmīgākais darbs). Celtne ir piedzīvojuši ugunsgrēku, postīta un pārbūvēta. 1937. g. tiek uzcelts (E. Laubes projekts) pils rietumu spārnis, kā rezultātā tā iegūst noslēgta četrstūra formu. Mūsdienās pili atrodas Latvijas Lauksaimniecības universitātē. 1968. g. te izveidoja **muzeju**. Pils DA spārna cokolstāvā apskatāmas Kurzemes un Zemgales valdnieku – Ketleru un Bironu dzimtas **kapenes** (laika posms no 1569.–1791. g.) ar 18 restaurētiem sarkofāgiem. *Lielā iela 2, Jelgava.* ☎ +371 63005617

4. Jelgavas Sv. Trīsvienības baznīca. 1574. g. pēc Kurzemes – Zemgales hercoga Gotharda Ketlera pavēles uzsāk jaunās baznīcas celtniecību. Dievnama tornis tapa laikā no 1686.–1688. g., bet 1862. g. to paaugstināja līdz 80,5 m. Baznīca nodega padomju aviācijas uzlidojuma laikā 1944. g. 27. jūlijā, bet 1954. g. Padomju armijas sapieri uzspīdzināja ēkas atliekas. 2009. g. sākās baznīcas torņa rekonstrukcija, un šobrīd tajā izveidots izcilis interaktīvais muzejs (īpaši draudzīgs bērniem) un stiklota skatu platforma. *Akadēmijas iela 1, Jelgava.* ☎ +371 63005445

5. Academia Petrina un Ģederta Eliasa Jelgavas vēstures un mākslas muzejs. Tagad redzamā ēka (vēlāis baroks, agrais klasicisms) tapa pēc Kurzemes – Zemgales hercoga Pētera Birona iniciatīvas laika posmā no 1773.–1776. gadam (dāņu arhitekts Severīns Jensens) vietā, kur atradās hercogienes Annas pils. 1775. g. šeit tika dibināta pirmā Latvijas augstskola *Academia Petrina* (Pētera akadēmija, nosaukta tā dibinātāja vārdā), bet 1782. g. izveidota pirmā observatorija. Krievijas impērijas laikā šeit atradās ģimnāzija, kuru ir beiguši K. Barons, J. Alunāns, J. Čakste, A. Smetons u.c. 1952. g. ēkā izveidoja Jelgavas vēstures un mākslas muzeju, kam 1975. g. piešķīra latviešu glezniecības vecmeistara Ģederta Eliasa (1887–1975) vārdu. Muzeja ekspozīcija vēsta par pilsētas un novada vēsturi Kurzemes un Zemgales hercogistes periodā un pēc tā. Pie iespaidīgās ēkas novietoti četri Kurzemes hercogistes laika **lielgabali** un Ģ. Eliasa veltīts piemineklis (1987. g., tēlnieks I. Zariņš), kā arī tēlnieka K. Jansona darinātā piemineklis Jelgavas atbrīvotājiem "Lāčplēsis un Melnais bruņinieks" fragments. *Akadēmijas iela 10, Jelgava.* ☎ +371 63023383

Otrā diena

6. Dobeļe. Dobeles vārds vēstures avotos pirmo reizi minēts 1254. g. Dobeļe bija viena no visvairāk nocietinātajām zemgaļu vietām, tādēļ laikā no 1279.–1289. g. pārdzīvoja sešus vācu krustnešu uzbrukumus. 1289. g. zemgaļi tomēr bija spiesti atkāpties. 1335. g. iekarotāji zemgaļu pils vietā uzsāka jaunās mūra pils celtniecību. Bērzes pretējā kreisajā krastā sāka veidoties tirgotāju un amatnieku miests. Pilsēta ļoti cieta Ziemeļu kara un tam sekojošā mēra laikā. Nozīmīgs notikums pilsētas saimnieciskajā dzīvē bija 1927. g., kad izbūvēja Liepājas–Glūdas dzelzceļa līniju. Pēc 2. Pasaules kara Dobeļē un tās apkaimē ieradās padomju militāristi,

kas izbūvēja vienu no lielākajiem PSRS tanku poligoniem "Dobeļe-2". Mūsdienās Dobeļe pazīstama ar **Pētera Upīša Ceriņu dārzu** un ar to saistītajiem pasākumiem.

7. Jaunpils pils. 1301. gadā celta bruņinieku pils, kas savu sākotnējo izskatu ir saglabājusi līdz mūsdienām. Senajos mūros piedāvā atpūtu viduslaiku apartamentos un mūsdienīgākos numuriņos, zāles pasākumiem, ekskursiju programmas ar pils personāžiem. Viesus ik dienu gaida Viduslaiku krodiņš. Piedāvā izglītojošas vēsturiskās programmas bērniem un skolēniem. *Jaunpils pag., Jaunpils nov.* ☎ +371 2610 1458

8. Pūres šokolādes muzejs. Muzejā var noklausīties stāstu par šokolādes vēsturi, iepazīt procesu no ieguves līdz gatavai produkcijai, kā arī radošajā darbnīcā pašiem sagatavot un nodegustēt to. Blakus esošajā veikaliņā var nopirkt jau gatavo produkciju. *Pūre – 9, Pūres pag., Tukuma nov.* ☎ +371 20127017

9. Kandava. Mūsdienās redzamā vēsturiskā apbūve ap veco **Tirgus laukumu** ir veidojusies pēc 1881. g. ugunsgrēka. Kandavai raksturīgo pilsētvidi veido sētas ar saimniecības ēkām, noslēgtiem pagalmiem, caurbrauktuvēm un laukakmeņu mūriem. Tas aplūkojams Talsu un Sabīles ielās. Latvijas ainavai neierasta ir arī **Lielā iela. Bruņinieku pilskalna** piekāpjē ir apskatāms nesens (2010. g.) izveidotais Livonijas ordeņa pils **makets**. Jēkaba ceļa posms no Kandavas līdz Rēndai ved cauri dabas parkam "Abavas senleja".

10. Pulvertornis. Kvadrātveida celtnes ar turpat divus metrus biežajiem mūriem nosaukums radies hercoga Jēkaba laikā, jo te glabāja šaujampulveri. Iespējams, ka te atradies akas namiņš, jo tuvu virszemei atrodas gruntsūdens. Pulvertorni ar pils fotgeju savienoja 12 m garš tilts uz viena balsta. Mūsdienās tornis apskatāms tikai no ārpusē!

11. Buses pilskalns. Buses (Matkules) pilskalns atrodas Imulas veidotā krasta ielokā. Gan no pilskalna, gan no pretējā Imulas krasta atklājas vieni no skaistākajiem Kurzemes mazo upju skatiem. Tos gan vislabāk vērot bezlapu periodā, kad ainavas neaizsedz krasta augājs. Apkaimē izveidotas takas kājāmģājējiem.

12. Drubazu dabas taka. Taka izveidota Abavas senlejas labā pamatkrasta nogāzē, kur apskatāmi avoksnāji, dažādu tipu pļavas, kadiķu nora u.c. Krasta nogāzes visu gadu "apsaimnieko" "savvaļas" govīs. Pa aptuveni 200 pakāpieniem ir uzkāpt senlejas krastā, kur paveras vienreizējs skats. Taku ieteicams apmeklēt vietējā gida pavadībā.

13. Sabīles Vīna kalns. Pret dienvidiem vērsta Abavas senlejas krasta nogāzē, kur jau hercoga Jēkaba laikā audzēja vīnogas, no kurām darināja skābenos Kurzemes vīnus. Vīnogu audzēšanas (tālākais ziemeļu punkts Eiropā) tradīcijas šeit turpina arī mūsdienās.

Trešā diena

14. Sabīles luterāņu baznīca. 1651. g. uzcelto baznīcu ar pārtraukumiem cēla pusgadsimta garumā. Tā pilnībā pārbūvēta un mūsdienās redzamo veidolu ieguvusi 1876. gadā. Dievnamā atrodas viens no Latvijā nozīmīgākajiem sakrālā interjera priekšmetiem – valstī vecākā kancele (1590. g.), kas veidota manierisma stilā un 19. gs. uzstādītās sagrāutās bruņinieku pils kapelas zvans (1450. g.), kas ir vecākais baznīcas zvans Latvijā. Vācu meistarā F. Volfa darinātā altārglezna "Kristus pie krusta" tāpat kā altāris ir nesens restaurēti. *Ventspils iela 2/4, Sabīle.* ☎ +371 26102351

15. Pedvāles Brīvdabas mākslas muzejs. Abavas senlejas krastos bijušo Firkspedvāles un Brīņķpedvāles muižu ēku apkārtnē pēc tēlnieka Ojāra Arvida Feldberga ierosmes 1992. gadā izveidots brīvdabas mākslas muzejs – parks. Te var iepazīt laikmetīgās mākslas darbus, kā arī piedalīties mākslas simpozījos, radošajās darbnīcās un citos pasākumos. *Pedvāle, Abavas pag., Talsu nov.* ☎ +371 29133374

16. Renda. Sena apdzīvota vieta, kas vēstures avotos minēta jau 1230. gadā. 13. gs. Renda bija viens no senās kuršu valsts Vanemas centriem. Kad 1235. gadā notika Kursas dalīšana, Rendas novads

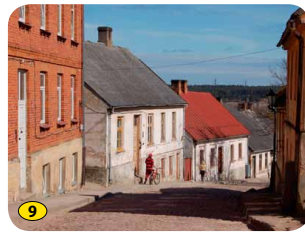
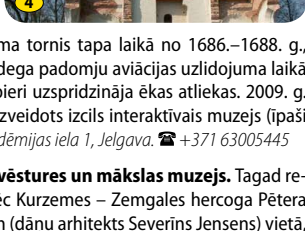

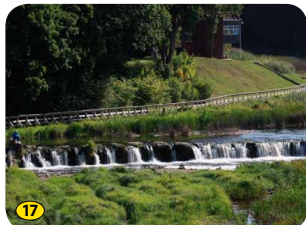
Foto: Anda Strausa

nonāca vācu ordeņa īpašumā, un rēdnieki bija spiesti piedalīties ordeņa iniciētajos karagājienos. Kurzemes hercogistes laikā (1562.–1795.), neskatoties uz kariem, mēri un citām ligām, bija vērojams novada uzplaukums, sevišķi hercoga Jēkaba valdīšanas laikā. 17. gs. Renda kļuva par attīstītu manufaktūru centru, kurā attīstījās kokapstrāde, bija ierīkoti un darbojās kalķu ceplī, ūdensdzirnavas, linaustuves, stikla fabrika, salpetra un ziepju vārietava. Te darināja vīnu, parfimērijas izstrādājumus, mucas, lēja čugunu, taisīja naglas un daudz ko citu. Renda darināto skābeno vīnu ar baudu dzēra Jēlgavas pili. Iepriekš minētais tika izpostīts Ziemeļu kara laikā (1700.–1721.). 19. gs. nodedzinātās Rendas pils vietā tika uzcelta ķīmisko vielu ražošanas fabrika, strādāja viena no Kurzemes lielākajām ādas manufaktūrām un terpentīna ražotne. Paraleli attīstījās kultūras dzīve. Rēdniekus nesaudzēja arī 20. gadsimta pasaules kari un pēcāk sekojošās represijas, kā rezultātā izveidojās t.s. Kureliešu bataljons – mežabrāļi, kas cīnījās pret padomju varu. Mūsdienās Renda ir mazs un kluss ciems, kurā apskatāma **Lielrendas muiža, Rendas luterāņu baznīca, Velna laiva** pie Abavas un **Īvandes ūdenskritumi**.

17. Ventas rumba. Platākais Baltijas ūdenskritums – ~249 m plats un līdz 1,75 m augsts. Interesants dabas un arī kultūrvēsturisks objekts, jo saistīts ar dažādiem notikumiem un teikām. Te jāpiemin Kurzemes hercoga Jēkaba izgudrotā zivju ķeramā iekārta, kas bija nostiprināta uz ūdenskrituma klinšu kāples. Tā radies stāsts par pilsētu, kur lašus (migrējošie laši un vimbas lēca pāri rumbai un iekļuva tīklos) ķer gaisā! Lai Ventā nodrošinātu kuģu satiksmi, jau hercoga Jēkaba laikos iesāka rakt kanālu ap rumbu. 18. gs. sākumā virmoja ideja par Baltijas un Melnās jūras savienošanu pa Ventu, Nemunu un Dņepru. Šī iemesla dēļ turku karagūstekņiem bija jāturpina kanāla rakšana, ko traucēja dolomīta klīns. Pēc spridzināšanas apkaimes ēku sienas saplaisāja, tādēļ darbus pārtrauca. Iespaidīgais grāvis redzams arī mūsdienās. Lai atvieglotu rumbas apskati, 2012. gadā Ventas labajā krastā ir izveidota **koka laiva**. Šeit ir vērts ierasties dažādos gadalaikos – vimbu (pavasaris) un lašu (rudens) migrācijas laikā.

Foto: Kuldīgas TIC

Ceturtdiena

18. Kuldīgas pils dzirnavas. Saglabājušās ziņas, ka pirmās dzirnavas šajā vietā tika celtas līdz ar Kuldīgas pils būvniecību 13. gs. Hercoga Jēkaba laikā dzirnavās taisīja šaujamo pulveri. Vēlāk šī bija pirmā vieta Kurzemē, kur ražoja papīru. Tagad redzamo veidolu ēka ieguva 19. gs. Padomju laikā dzirnavās ierīkoja metālapstrādes darbnīcu. *Baznīcas iela 36, Kuldīga. ☎ +371 27337726*

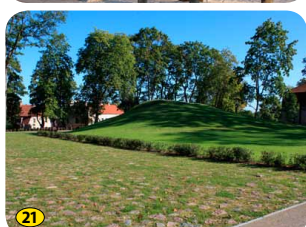
19. Sv. Katrīnas luterāņu baznīca. Pirmo koka baznīcu šajā vietā cēla 1252. gadā, bet mūra dievnams ticis uzbūvēts 1665. g. Tas nodega un to atkal atjaunoja 1672. g., bet vēlākajos gados pārbūvēja. Dievnamā interjeru rotā nozīmīgi mākslas pieminekļi – altāris, kancele, ērģeles ar prospektu un luktu gleznojumiem. Baznīcā kristīts leģendārais Kurzemes hercogs Jēkabs Ketlers (1610–1682) un laulāts ar Brandenburgas princesi Šarloti Luīzi. Padomju laikos baznīcā atradās muzejs un koncertzāle. Leģenda vēsta, ka baznīcas nosaukums cēlies no kādas Katrīnas, kas ziedojuši baznīcas celtniecībai, apmelota, sodīta uz moku rata un pēcāk pasludināta par svēto. Viņas piemiņai virs baznīcas sānu ieejas izveidots medallions ar mocekļa kroni galvā, moku ratu un zobenu rokas. Stāsta elementi redzami arī Kuldīgas ģerbonī. No baznīcas torņa paveras labs skats uz senlaicīgās vecpilsētas jumtiem. *Baznīcas iela 31, Kuldīga. ☎ +371 63324394*

20. Kuldīgas pils sarga namiņš. Atrodas Ventas kreisajā krastā aiz Kuldīgas **Senā ķieģeļu tilta**, Pils ielā 4. Par būvmateriāliem ēkas celtniecībai (1735. g.) kalpoja izpostītās hercoga pils laukakmeņi, bet pašu namiņu uzbūvēja uz terases, kas ir pēdējā līdz mūsdienām palikušā Kuldīgas pils mūra fragmenta paliekā. Pils sarga namiņu (saukts arī par Bendes namiņu) pārbūvēja 19. gs. Apskatāms no ārpuses. *Pils iela 4, Kuldīga*

21. Kuldīgas pilsētas dārzs. Šajā vietā 1242. g. vācu ordenis uzbūvēja mūra pili, no kuras līdz mūsdienām ir saglabājušies tikai atsevišķi mūra fragmenti un pils pagraba **velve**, kurā pēc iepriekšējās pieteikšanās var degustēt vietējā ražojuma vīnus. Vēlākos laikos šeit atradusies Kurzemes hercoga pils, ko sagrāva Ziemeļu kara laikā (1701. g.). Pils parka rekonstrukcijas projekta rezultātā izveidotas koka laipas, tiltiņi, informācijas stendi, uzcelta lapene un strūklaka. Parkā izvietotas skulptūras un to grupas (22 skulptūras, autore Līvija Razevska).

22. Kuldīgas novada muzejs. Ventas krastā slejas īsta koka arhitektūras pērle – romantiskiem stās-

tiem un leģendām apvītā, un nesen atjaunotā "Bangerta villa". Stāsta, ka šo ēku kā dāvanu savai ligavai Parīzē nopircis kāds kapteinis Bangerts. Kopš 1940. gada ēkā atrodas Kuldīgas novada muzejs. Muzejā pēc telpu rekonstrukcijas atjaunoti unikāli sienu krāsojumi un citas interjera detaļas un iekārtota ekspozīcija – Bangertu ģimenes dzīvoklis, kas ļauj iepazīt, kā dzīvojuši turīgi kuldīdznieki 20. gs. sākumā. Apskatāma daļa no kolekcionāra Jāņa Mētras spēļu kāršu kolekcijas. *Pils iela 5, Kuldīga. ☎ +371 63350179*

23. Kuldīgas vēsturiskais centrs ap Alekšupīti. Unikāls un Baltijas valstīs vienīgais šāda veida 17.–18. gs. mazpilsētas apbūves komplekss, kas izvietojies Alekšupītes krastos, kur upīte tek gar ēku sienām. Šī pilsētvidē ar tiltiņiem radījusi apzīmējumu "Latvijas Venēcija". Interesantiem kultūras pieminekļiem bagātas ir Baznīcas, Liepājas, Kalna u.c. ielas.

24. Kuldīgas vecais rātsnams. Tumšajos toņos krāsotā ēka būvēta 17. gs. (tad rātslaukums pieminēts dokumentos) un tās pagrabos atradies pirmais pilsētas cietaus. Tai blakus esošais vēsturiskais rātslaukums bija galvenā pilsētnieku pulcēšanās un soda izciešanas vieta, jo laukuma dienvidaustrumu stūrī bijis ierīkots kauna stabs. Mūsdienās te var iegādāties Kurzemē ražotas preces un suvenirus, bet darbnīcā – vērot aušanas procesu. *Baznīcas iela 5, Kuldīga. ☎ +371 20371650*

25. Kuldīgas Sv. Trīsvienības katoļu baznīca. Dievnams celts 1640.–1642. g. kā Kurzemes hercoga Jēkaba Kettera uzticības apliecinājums Polijas karalim. Tajā saglabājies biktssols ar alegoriskiem gleznojumiem (1691. g.), trīs ar rokoko stilā veidotiem kokgriezumiem rotāti altāri, 16. gs. skulptūra "Madonna ar bērnu" u.c. Piesakoties baznīcu var apskatīt no iekšpuses. *Tirgus iela 2, Kuldīga. ☎ +371 63324222*

Piektā diena

26. Ēdoles pils. Piltenes biskapijas laikā – 13. gs. vidū – tika uzcelta konventa tipa pils. Vēlākās pils piebūves radās 16. un 19. gs. un izveidojās tai raksturīgais iekšējais pagalmis. 19. gs. 30. gados pils fasāde ieguva mūsdienās redzamās neogotiskās formas. Laikā no 16. gs. līdz 1920. g. Ēdoles pils bija baronu Bēru dzimtas īpašums. Pēc 1905. g. dedzināšanas, pili divu gadu laikā atjaunoja. Pazīstama gan ar spoku stāstiem, gan ar rūķišu kāzām, gan ar asins traipu pils Sarkanajā istabā, kas parādījies slepkavības vietā. Lai to noslēptu, tika uzbūvēts kamins, taču traips parādījies atkal. Pēc pils privatizācijas ir atjaunoti interjeri, zāles, pagrabi, kas izdekorēti ar pilij raksturīgajiem elementiem. Pils telpas un skatu tornis ir pieejams apmeklētājiem. Parkā apskatāma **Mīlestības aleja un Rūķišu ozola vieta**. *Pils iela 1, Ēdole, Kuldīgas nov. ☎ +371 63321251*

27. Alsungas ordeņa pils. Alsunga kā senais kuršu zemes Bandavas novads minēts jau 1230. g. pāvesta sūtņa līgumā ar kuršiem. 1341. g. Alšvangā ir nocietināta māja (*ein festes Haus*), bet 1372. g. uzsāk mūra pils (četrstūra formas, no akmens) celtniecību, kurā dzīvoja Kuldīgas komturam padotais Livonijas ordeņa firsts. Sākotnēji pils austrumu korpus tiek izmantots kā dzīvojamās telpas, dienvidu korpus – saimniecības vajadzībām. 15.–18. gs. tapa aizsargtorņi un pārējās pils daļas. Pils apjoms (baroka stils) ar diviem torniem ir gana iespaidīgs. Te atrodas novada dome, muzejs, TIC un citas iestādes. *Pils iela 1, Alsunga. ☎ +371 26425015*

28. Suitu rija. Alsungas vecajā muižas rijā iekārtots suvenīru veikals, kur var iegādāties Suitu novadā ražotus praktiskus suvenīrus un noderīgas lietas: lakatus (suitu tērpi izceļas ar košām krāsām), cimdus, zeķes, traukus, zāļu tējas u.c. Bērnie organizē radošās darbnīcas. Rijā var satikties (iepriekš piesakot) ar Suitu sievietēm, uzzināt par suitu tradīcijām, dziedāt un iet rotalās. *Ziedulejas iela 3, Alsunga. ☎ +371 29446594*

29. Spēlmaņu krogs. Meklējams Alsungas centrā pie **Dižgabalkalna**. Krogā var nobaudīt sklandraušus un uz vietas ceptu skābmaizi. Vasarās tūristu grupas uz āra kamīna var piedalīties suitu ēdienu (ķīļķēni, zāvētas ribas u.c.) gatavošanas procesā vai mīloties jau pie klātiem galdiem suitiskā garā, kā arī baudīt Suitu sievu (unikālais burdona dziedājums) iespaidīgo priekšnesumu. *Pils iela 7, Alsunga. ☎ +371 26179298*

30. Alsungas vēstures muzejs. Muzeja ekspozīcija ataino trīs galvenās jomas: etnogrāfiskā ansamblā "Suitu sievas" vēsturi, 20. gs. sākuma suitu novadam raksturīgo dzīvojamo istabu ar sadzīves priekšmetiem un pilsētas vēsturi vecajās fotogrāfijās. Apskatāmi arī suitu tautas tērpi un to elementi, iekārtota audēja darbnīca. *Skolas iela 11a, Alsunga.* ☎ +371 26425015

31. Jūrkalne. Agrākais Jūrkalnes nosaukums bija Feliksberga, kas tulkojumā nozīmē "Laimīgais kalns". Jūrkalnes nosaukumu apdzīvotā vieta ieguva 1925. g. Mūsdienās Jūrkalne ir ne tikai populāra tūristu apskates vieta (Jūrkalnes stāvkrasti), bet arī viena no retajām vietām pasaulē, kur apskatāmas Zilās govīs.

32. Lauku maizes cepšana "Bērziņos". ♦ Šeit cep brūnmgardu kviešu un rudzu maizi pēc senām dzimtas receptēm. Garšu un smaržu maizei piedod īpašā krāsns, kurai ir vairāk nekā 70 gadi. Maizi iespējams pasūtīt, vai iepriekš piesakoties, izveidot un izcept paši savu kukulīti. *Jūrkalnes pag., Ventspils nov.* ☎ +371 29471655

33. Lauku māja "Lūķi". ♦ "Lūķi" ir sena lauku sēta Jūrkalnē, kas viesiem piedāvā istabas mājā, klētī, namiņos dārzā, pirtī. Te viss ir kā senāk, bet tajā pašā laikā var justies kā mājās! Piedāvā izglītojošas spēles un vēsturiskus stāstus gan pieaugušajiem, gan bērniem. *Jūrkalnes pag., Ventspils nov.* ☎ +371 29364347

TŪRISMA PAKALPOJUMI

Naktsmitnes

Vairāk informācijas par naktsmitnēm un ēdināšanas vietām: karte.celotajs.lv

- 641** **"Jelgava"**, Lielā iela 6, Jelgava, ☎ +371 63023349, 63026193, GPS 23.7292166, 56.653452
- 986** **Atpūtas komplekss "Grantiņi"**, "Grantiņi 1", Svētes pag., Jelgavas nov. ☎ +371 26446422, 28602267, GPS 56.551951, 23.651944
- 925** **Jaunpils pils**, Pils, Jaunpils pag., Jaunpils nov. ☎ +371 29442539, 26101458, GPS 56.73037, 23.02129
- 207** **Bramāni**, Jaunpils pag., Jaunpils nov. ☎ +371 26461975, GPS 23.036218, 56.779149
- 927** **Kalnamižas pils**, Kandavas pag., Kandavas nov. ☎ +371 26699033, GPS 57.011780, 22.659272
- 991** **Romance**, Vecsīmaņi, Matkules pag., Kandavas nov. ☎ +371 26686867, 29104813, GPS 57.00177, 22.62641
- 36** **Sauleskalns**, Kurmāles pag., Kuldīgas nov. ☎ +371 26806054, GPS 21.955627, 56.94797
- 63** **Kauši**, Ēdoles pag., Kuldīgas nov. ☎ +371 29555151, 63345325, GPS 21.715822, 57.040466
- 595** **Pilsbergu krogs**, "Šalkas 10", Jūrkalnes pag., Ventspils nov. ☎ +371 27436888, 29374463, GPS 57.00751, 21.38561
- 287** **Imantas**, "Imantas", Labrags, Jūrkalnes pag., Ventspils nov. ☎ +371 29479335, GPS 21.344119, 56.975638
- 719** **Sīļi**, Jūrkalnes pag., Ventspils nov. ☎ +371 29479335, GPS 21.343908, 56.973991

Tūrisma informācija

- i** **Jelgavas reģionālais tūrisma centrs**
www.visit.jelgava.lv
tic@torinis.jelgava.lv
Akadēmijas iela 1, Jelgava, Jelgavas nov.
☎ +371 63005447
GPS 56.65240, 23.72901
- i** **Dobeles novada Tūrisma informācijas centrs**
www.dobele.lv/lv/tourism-news
turisms@dobele.lv
Baznīcas iela 6, Dobeles nov. Dobeles nov.
☎ +371 63723074, 26136682
GPS 56.623344, 23.283183

- i** **Kandavas novada Tūrisma informācijas centrs**
www.visitkandava.lv
info@kandava.lv
Kūrorta iela 1B, Kandava, Kandavas nov.
☎ +371 63181150, 28356520
GPS 57.033246, 22.780485
- i** **Sabiles Tūrisma informācijas centrs**
www.visit.sabile.lv
tic.sabile@talsi.lv
Pilskalna iela 6, Sabile, Talsu nov.
☎ +371 63252344, 27841827
GPS 57.045297, 22.575142
- i** **Kuldīgas tūrisma informācijas centrs**
www.visit.kuldiga.lv
tourinfo@kuldiga.lv
Baznīcas iela 5, Kuldīga, Kuldīgas nov.
☎ +371 63322259, 29334403
GPS 56.967720, 21.970966

Maltītes ieturēšanas vietas

- 742** Restorāns - bārs **"Plate"** Lielā iela 6, Jelgava, ☎ +371 63026633, GPS 56.65332, 23.72889
- 497** Ģimenes restorāns **"Hercogs"** Kr. Barona iela 3, Jelgava, ☎ +371 63024188, GPS 56.65287, 23.72352
- 500** Bistro un konditoreja – kafējnīca **"Silva"** Driksas iela 7/9, Jelgava, ☎ +371 29266586, GPS 56.65059, 23.72444
- 743** Restorāns **"La Tour de Marie"** Akadēmijas iela 1, Jelgava, ☎ +371 22375797, GPS 56.65221, 23.72960
- 499** Krodziņš **"Istaba"** J.Čakstes bulvāris 7, Jelgava, ☎ +371 63025909, 29507108, GPS 56.65212, 23.73073
- 498** Restorāns - bārs **"Tami Tami"** Lielā iela 19a, Jelgava, ☎ +371 29283252, GPS 56.65024, 23.71806
- 741** Alus bārs **"Tērvete"** Tirgus laukums 3, Dobeles nov. Dobeles nov. ☎ +371 63722962, GPS 56.62288, 23.28068
- 641** **Viduslaiku krogs** Jaunpils pils, Jaunpils, Jaunpils nov. ☎ +371 28338860, GPS 56.73020, 23.02157
- 419** Kafējnīca **"Pie Jāņa"** "Jānsēta", Pūre, Pūres pag., Tukuma nov. ☎ +371 26432843, GPS 57.03633, 22.91863
- 842** Kafējnīca **"Apšukrogs"**, "Apšukrogs", Pūres pag., Tukuma nov. ☎ +371 63181818, 26555006, GPS 57.06071, 22.84431
- 723** Kafējnīca **"Pils"** Pils iela 7, Kandava, Kandavas nov. ☎ +371 26438887, GPS 57.03554, 22.77961
- 721** Kafējnīca **"Kandava"** Sabiles iela 3, Kandava, Kandavas nov. ☎ +371 26406733, 29450346, GPS 57.03614, 22.77621
- 720** Krodziņš **"Plostkrogs"** "Plostkrogs", Abavas pag., Talsu nov. ☎ +371 29196494, GPS 57.02073, 22.64573
- 441** Kafējnīca **"Dāre"** Pedvāle, Abavas pag., Talsu nov. ☎ +371 63252273, GPS 57.03334, 22.56669
- 439** Kafējnīca **"Pie Vīna kalna"** Rīgas iela 11, Sabile, Sabiles nov. ☎ +371 28393003, GPS 57.04495, 22.57480
- 679** Restorāns **"Bangert's"** Pils iela 1, Kuldīga, Kuldīgas nov. ☎ +371 29125228, GPS 56.96881, 21.97667
- 492** Kafējnīca **"Pagrabiņš"** Baznīcas iela 5, Kuldīga, Kuldīgas nov. ☎ +371 63320034, GPS 56.96781, 21.97121
- 490** Bārs - klubs **"Stender's"** Liepājas iela 3, Kuldīga, Kuldīgas nov. ☎ +371 63322703, GPS 56.96832, 21.97010
- 385** Viesu nams - kafējnīca **"Pilsbergu krogs"** Jūrkalne, Jūrkalnes pag. Ventspils nov. ☎ +371 27436888, 29374463, GPS 57.00751, 21.38561

Piktogrammu un simbolu skaidrojumi

- Lauku māja
- Brīvdienu māja
- Viesu māja
- Viesnīca
- Pils, muiža
- Kempings

♦ Kultūras zīmi "Latviskais mantojums" saņem tūrisma uzņēmēji, kas popularizē un saglabā latvisko kultūras mantojumu, nododot to tālāk saviem apmeklētājiem.
 Zīme "Latviešu virtuve" tiek piešķirta vietām, kurās var nobaudīt latviešu ēdienus, kuru pamatā ir latviskas izejvielas, receptes un tradīcijas un kurus uzskatām par "savējiem".
LATVIEŠU VIRTUVE

Latvijas valstiskuma veidošanās ceļi Latvijas apceļošanai un izziņošanai veltīti trīs laika dimensijām – pagātnē, tagadnē un nākotnē, aicinot atskatīties uz Latvijas valsts tapšanas ceļiem un liklokiem tuvākā un tālākā pagātnē; izvērtēt tagadnes ieguvumus un resursus un kopīgi plānot nākotnes Latviju. Šie ceļi ļauj iepazīt Latvijas vēstures pagriezīenus, personības, vietas un notikumus, kas sekmējušas valsts nodibināšanu un nacionālās identitātes veidošanos, atskatoties arī uz tālāku pagātni un pieminot valstiskos veidojumus, kas cauri gadsimtiem pastāvējuši Latvijas teritorijā un kļuvuši par daļu no latviskās kultūrtelpas. Un, bez šaubām, šie ceļi ir paredzēti ceļošanai – jo ir aizraujoši, objektiem un saimniecībām bagāti un ainaviski skaisti.

Visus Latvijas valstiskuma veidošanās ceļus un maršrutos ietvertos apskates objektus skatīt:

www.celotajs.lv/lv100